

Handläggare
Tove Ahner/ Lotta Olofsson
Telefon: 08-508 36 220

Till
Äldrenämnden
Den 25 maj 2021

Fördelning av stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom motsvarande 41,3 mnkr.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Patric Rylander
Äldredirektör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen har beslutat att Socialstyrelsen under 2021 får använda 608,5 mnkr för att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Stockholms stad har tilldelats totalt 41,3 mnkr. I Stockholms stad har äldrenämnden uppdraget att administrera och fördela stimulansmedlen till stadens verksamheter inom äldreomsorgen, oavsett regiform. Totalt har 69 företag och 13 stadsdelsförvaltningar inkommit med sammanlagt 83 ansökningar motsvarande drygt 96,7 mnkr.

Verksamheterna har delats upp kategorierna dagverksamhet, hemtjänst, vård- och omsorgsboende/servicehus, öppna träffpunkter och beställarenheter. Förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedlen baseras på ansökt belopp i förhållande till antal kunder och

äldre som omfattas av insatsen samt ansökans rimlighet i genomförandet, omfattning och långsiktighet. Enligt äldreförvaltningens förslag fördelas 41 252 624 kr till 125 verksamheter. Totalt har verksamheter i stadens egen regi blivit tilldelade 19 388 256 kr och privata verksamheter 21 864 368 kr.

Bakgrund

Regeringen har beslutat att Socialstyrelsen under 2021 får använda 608,5 mnkr för att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Dessa medel har fördelats till landets kommuner i enlighet med Socialstyrelsens fördelningsnyckel och utbetalas efter rekvisition. Stockholms stad har tilldelats totalt 41,3 mnkr att rekvirera.

Stimulansmedlen kan användas till och med den 31 december 2021. Det är tillåtet att använda rekvirerade medel retroaktivt för aktiviteter genomförda från och med den 1 januari 2021. Socialstyrelsen kommer att följa upp hur kommunerna har använt medlen för avsedda förbättringar och ambitionshöjningar av befintlig verksamhet. Regeringen avser att genomföra en treårig satsning inom detta område och år 2021 är det andra året dessa medel erbjuds.

Ärendet

I Stockholms stad har äldrenämnden uppdraget att administrera och fördela stimulansmedlen till stadens verksamheter inom äldreomsorgen. Äldreförvaltningen har i mars 2021 skickat ett brev till samtliga utförare och stadsdelsförvaltningar med en anmodan att ansöka om stimulansmedel. År 2021 kan samtliga verksamheter söka medel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Stimulansmedlen är möjliga att söka för utförare inom äldreomsorgen, oavsett regiform, som uppfyller kriterierna enligt nedan. Ansökningarna skulle vara äldreförvaltningen tillhanda senast den 31 mars 2021.

Det är av stor vikt att sårbara grupper identifieras och att verksamheterna har riktade aktiviteter för att nå dessa personer. Utifrån Regeringens beslut om stimulansmedlens användningsområde har äldreförvaltningen angivit ett antal exempel på områden och aktiviteter där medlen kan användas. Även andra insatser kan vara aktuella för att motverka ensamhet och öka kvaliteten för personer med demenssjukdom, inte minst i sviterna av pandemin där många äldre upplevt en ökad ensamhet och isolering.

Aktiviteter för att motverka ensamhet bland äldre kan exempelvis vara avsatt tid till social samvaro, utveckling av aktivitetsutbudet med nya aktiviteter, uppsökande och motiverande verksamhet eller att utveckla utomhusaktiviteter och anpassa utomhusmiljön. För att öka kvaliteten inom demensområdet kan utökade öppettider på dagverksamheter, aktivitetscenter och öppna träffpunkter eller riktade aktiviteter till personer med demensdiagnos vara aktuellt. Även olika typer av kompetenshöjande insatser såsom Stjärnmärkt demensomsorg och Silvia-hemscertifiering kan vara aktuellt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor i samarbete med administrativa avdelningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 19 maj 2021. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 18 maj 2021 och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 20 maj 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Social isolering och ensamhet bland äldre är ett utbrett problem som har förvärrats under pandemin. Äldreförvaltningen ställer sig positiv till alla insatser för att förebygga detta. Likaså är det angeläget med fortsatta insatser för en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom.

Totalt har 69 företag och 13 stadsdelsförvaltningar inkommit med sammanlagt 83 ansökningar motsvarande drygt 96,7 mnkr. Samtliga ansökningar har granskats utifrån ett antal kriterier. Äldreförvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedlen baseras på ansökt belopp i förhållande till antal kunder och äldre som omfattas av insatsen. I bedömningen har justering gjorts efter att hänsyn tagits till rimlighet i genomförandet, omfattning och långsiktighet. Då de sökta medlen överstiger de medel som finns att fördela, med 55,4 mnkr, har alla enheter efter eventuell justering fått en procentuell minskning med cirka 44 procent av sitt sökta belopp. De verksamheter som totalt har sökt för 100 000 kr eller mindre har beviljats hela summan. En ansökan har avslagits eftersom avtalet har sagts upp. Den sökta summan var 594 800 kr.

Verksamheterna har delats upp i kategorierna dagverksamhet, hemtjänst, vård- och omsorgsboende/servicehus, öppna träffpunkter och

beställarenheter där vissa har sökt medel för utveckling inom båda angivna utvecklingsområdena vilka sammanfattas nedan.

Dagverksamhet

För att motverka ensamhet har fem dagverksamheter ansökt om medel för att kunna avsätta tid för ökad samverkan med anhöriga, biståndshandläggare och den enskilde för att motivera fler till att tacka ja och delta i dagverksamhet. Medel har även sökts för inköp av material och digital utveckling.

Totalt har nio dagverksamheter beviljats medel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom. De kommer exempelvis utveckla utbudet av aktiviteter i sin verksamhet för att tilltala fler äldre och nya målgrupper. Ansökan om kompetensutveckling inom demensområdet förekommer också.

Hemtjänstenheter

För att minska ensamheten hos äldre har totalt 45 hemtjänstenheter beviljats medel för att utveckla sin verksamhet. De kommer på olika sätt arbeta med att fånga upp utsatta äldre och att ge tid till social samvaro och utevistelse. Flera hemtjänstenheter vill även skapa sociala mötesplatser för sina kunder några timmar i veckan. Andra ansökningar handlar om att utveckla sin verksamhet genom metodutveckling och samverkan.

Totalt har 49 hemtjänstenheter beviljats medel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demensdiagnos. Ansökningarna gäller medel för att stjärnmärka eller Silviacertifiera sin verksamhet samt att utbilda Silviasystrar eller annan kompetensutveckling. Det förekommer även olika förslag på nya arbetsmetoder, riktade aktiviteter till personer med demensdiagnos samt digitala hjälpmedel för att utveckla sin verksamhet.

Vård- och omsorgsboende/ servicehus

I syfte att motverka ensamhet har 20 vård- och omsorgsboenden och servicehus beviljats medel för att kunna erbjuda ett större utbud av aktiviteter samt anställa personal som ansvarar för att planera, samordna och utföra aktiviteterna. Medel har även beviljats för inköp av material och satsning på att göra utomhusmiljöerna mer inbjudande och användbara exempelvis genom nya trädgårdsmöbler och utomhusspel.

Totalt har 32 enheter ansökt om medel för utveckling inom demensområdet. Ansökningarna gäller medel för att stjärnmärka eller Silviacertifiera sin verksamhet samt att utbilda Silviasystrar eller annan

kompetensutveckling. Det förekommer även olika förslag på nya arbetsmetoder och inköp av material samt digitala hjälpmedel för att utveckla aktiviteter till personer med demensdiagnos.

Öppna träffpunkter

För att motverka ensamhet har tolv enheter beviljats medel för att utveckla nya aktiviteter, uppsökande verksamhet och nya metoder för att identifiera ofrivilligt ensamma äldre samt för att öka samverkan. Det är främst stadsdelsförvaltningarnas förebyggande enheter som har sökt medel men även ett seniorboende i privat regi som har beviljats medel för att utveckla sitt aktivitetscenter.

För utveckling inom demensområdet har fyra enheter beviljats medel för riktade aktiviteter såsom samtalsgrupper med personer som nyligen fått en demensdiagnos eller aktiviteter för anhöriga.

Beställarenheter

Beställarenheterna hos elva stadsdelsförvaltningar har beviljats medel för att motverka ensamhet bland äldre. Ansökningarna omfattar bland annat olika former av uppsökande och motiverande verksamhet samt ökad samverkan med hemtjänst, öppna mötesplatser och biståndsbedömd dagverksamhet.

För att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom har sju enheter sökt medel för kompetensutveckling och att stjärnmärka eller Silviahems-certifiera beställarenheten under 2021.

Fördelade medel 2021

Äldreförvaltningen föreslår att stimulansmedlen om 41 252 624 kr fördelas enligt nedan till 125 verksamheter för att motverka ensamhet samt öka kvaliteten inom demensområdet. Fördelat på regiform har stadens verksamheter i egen regi blivit tilldelade 19 388 256 kr och privata verksamheter blivit tilldelade 21 864 368 kr. Förslag till fördelning per enhet redovisas i bilaga 1. Respektive utförare kommer meddelas beviljat bidrag i slutet av maj under förutsättning att äldrenämnden fattar beslut om äldreförvaltningens förslag till fördelning.

Motverka ensamhet bland äldre

Dagverksamhet	269 919 kr
Hemtjänst	9 529 507 kr
Vård och omsorgsboende/servicehus	4 580 949 kr
Öppna träffpunkter	3 530 025 kr

Beställarenheter	1 448 037 kr
Delsumma ensamhet	19 358 437 kr

God vård och omsorg av personer med demenssjukdom

Dagverksamhet	608 275 kr
Hemtjänst	9 736 557 kr
Vård- och omsorgsboende/ servicehus	10 750 155 kr
Öppna träffpunkter	222 116 kr
Beställarenheter	577 084 kr
Delsumma demens	21 894 187 kr
Totalt beviljade stimulansmedel	41 252 624 kr

Jämställdhetsanalys

Att bryta social isolering ger äldre människor, oavsett kön, förutsättningar att delta i samhället på lika villkor. Då det procentuellt sett finns fler äldre kvinnor än män i befolkningen kan fler kvinnor än män komma i fråga för insatser i enlighet med dessa stimulansmedel. Däremot bedöms inte detta ärende, direkt eller indirekt, ge negativa konsekvenser för invånarna beroende på om de är kvinnor eller män.

Bilaga

Fördelning av stimulansmedel ensamhet och demens per enhet 2021.